31990L0270

TARYBOS DIREKTYVA

1990 m. gegužės 29 d.

dėl saugos ir sveikatos apsaugos būtiniausių reikalavimų dirbant su displėjaus ekrano įrenginiais (penktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 87/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

(90/270/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 118a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą [1], parengtą pasikonsultavus su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu,

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu [2],

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [3],

kadangi Sutarties 118a straipsnyje numatyta, kad Taryba direktyvomis nustato būtiniausius reikalavimus, skatinančius sąlygų, pirmiausia darbo aplinkos, gerinimą, kad būtų užtikrinta geresnė darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga;

kadangi pagal minėtąjį straipsnį šiomis direktyvomis neturi būti nustatyti administraciniai, finansiniai ir teisiniai apribojimai, kurie trukdytų mažųjų ir vidutinių įmonių steigimą ir plėtrą;

kadangi Komisijos pranešime apie jos programą dėl darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos [4] numatyta patvirtinti priemones naujoms technologijoms diegti; kadangi 1987 m. gruodžio 21 d. rezoliucijoje dėl darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos [5] Taryba atsižvelgė į tą programą;

kadangi būtiniausių reikalavimų, kad būtų užtikrinta geresnė sauga darbo vietose, kuriose įrengti displėjaus ekranai, laikymasis yra esminis dalykas užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą;

kadangi ši direktyva yra atskiroji direktyva, kaip numatyta 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo [6] 16 straipsnio 1 dalyje; kadangi dėl to pastarosios direktyvos nuostatos visapusiškai taikomos darbuotojams, dirbantiems su displėjaus ekrano įrenginiais, nepažeidžiant šios direktyvos griežtesnių ir (arba) specialių nuostatų;

kadangi darbdaviai privalo nuolat domėtis naujausia technologijų pažanga ir moksliniais rezultatais apie darbo vietų planavimą, kad galėtų atlikti reikalingus pakeitimus, užtikrinančius geresnę darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą;

kadangi ergonominiai aspektai ypač svarbūs darbo vietai, kurioje įrengti displėjaus ekrano įrenginiai;

kadangi ši direktyva praktiškai padeda formuoti socialinę vidaus rinkos dimensiją;

kadangi pagal Sprendimą 74/325/EEB [7] Komisija konsultuojasi su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu, rengdama šios srities pasiūlymus,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Objektas

1. Ši direktyva, kuri yra penktoji atskiroji direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, nustato būtiniausius darbuotų saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimus dirbant su displėjaus ekrano įrenginiais, apibrėžtais 2 straipsnyje.

2. Direktyvos 89/391/EEB nuostatos visapusiškai taikomos visai 1 dalyje nurodytai sričiai, nepažeidžiant šios direktyvos griežtesnių ir (arba) specialių nuostatų.

---

(1) OL C 113, 1988 4 29, p. 7 ir OL C 130, 1989 5 26, p. 5.
(2) OL C 12, 1989 1 16, p. 92 ir OL C 113, 1990 5 7.
(3) OL C 318, 1988 12 12, p. 32.
(4) OL C 28, 1988 2 3, p. 3.
(5) OL C 28, 1988 2 3, p. 1.
(6) OL L 183, 1989 6 29, p. 1.
(7) OL L 185, 1974 7 9, p. 15.

3. Ši direktyva netaikoma:

a) vairuotojo kabinoms arba transporto priemonių ar mechanizmų valdymo kabinoms;

b) transporto priemonėje esančioms kompiuterinėms sistemoms;

c) kompiuterinėms sistemoms, kurios iš esmės skirtos viešajam naudojimui;

d) „nešiojamosioms“ sistemoms, kurios nėra skirtos ilgai naudotis darbo vietose;

e) kalkuliatoriams, kasos aparatams ir įrenginiams su nedideliu duomenų ar matavimo displėjumi, reikalingu įrenginius naudoti tiesiogiai;

f) tradicinio modelio rašomosioms mašinėlėms, kurios vadinamos „rašomosiomis mašinėlėmis su langeliu“.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje šie terminai reiškia:

a) „displėjaus ekrano įrenginiai“: raidinis ir skaitmeninis ar grafinis displėjaus ekranas, nepriklausomai nuo to, kokiu būdu displėjus naudojamas;

b) „darbo vieta“: vieta su displėjaus ekrano įrenginiais, kuri gali būti su klaviatūra ar duomenų įvesties įrenginiu ir (arba) programine įranga, nuo kurios priklauso operatoriaus ir mašinos sąsaja, pasirinktomis pagalbinėmis priemonėmis, išoriniais įrenginiais, tarp jų diskasukis, telefono aparatas, modemas, spausdintuvas, dokumentų laikiklis, darbo kėdė bei darbo stalas ar darbo vietos paviršius, ir tiesioginė darbo aplinka;

c) „darbuotojas“: bet kuris darbuotojas, apibrėžtas Direktyvos 89/391/EEB 3 straipsnio a punkte, kuris didelę savo įprasto darbo laiko dalį naudoja displėjaus ekrano įrenginius.

II SKIRSNIS

DARBDAVIŲ PAREIGOS

3 straipsnis

Darbo vietų tyrimas

1. Darbdaviai privalo ištirti darbuotojams sukurtas darbo vietas darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos požiūriu, ypač dėl galimo pavojaus regai, fizinių problemų ir dėl psichinio streso problemų.

2. Darbdaviai imasi atitinkamų priemonių pašalinti nustatytą pavojų, rastą atlikus 1 dalyje nurodytą įvertinimą, atsižvelgdami į papildomą ir (arba) bendrą nustatytų pavojų poveikį.

4 straipsnis

Pirmą kartą naudojama darbo vieta

Darbdaviai privalo imtis atitinkamų priemonių užtikrinti, kad pirmą kartą po 1992 m. gruodžio 31 d. pradėtos naudoti darbo vietos atitiktų priede nustatytus būtiniausius reikalavimus.

5 straipsnis

Jau naudojamos darbo vietos

Darbdaviai privalo imtis atitinkamų priemonių užtikrinti, kad 1992 m. gruodžio 31 d. arba iki šios datos jau naudojamos darbo vietos ne vėliau kaip po ketverių metų nuo minėtos dienos atitiktų priede nustatytus būtiniausius reikalavimus.

6 straipsnis

Darbuotojams skirta informacija ir jų mokymas

1. Nepažeidžiant Direktyvos 89/391/EEB 10 straipsnio, darbuotojai informuojami visais darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos klausimais, susijusiais su jų darbo vieta, ypač pateikiant konkrečią informaciją apie pagal 3, 7 ir 9 straipsnių nuostatas įgyvendinamas priemones, taikomas darbo vietoms.

Darbuotojai arba jų atstovai visais atvejais informuojami apie darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos priemones, kurių imamasi laikantis šios direktyvos nuostatų.

2. Nepažeidžiant Direktyvos 89/391/EEB 12 straipsnio, kiekvienas darbuotojas, prieš pradėdamas dirbti arba iš esmės pakeitus darbo vietos išdėstymą, yra apmokomas dirbti tokioje darbo vietoje.

7 straipsnis

Dienos darbo režimas

Darbdavys privalo suplanuoti darbuotojo darbą taip, kad kasdieniniame darbe su displėjaus ekrano įrenginiais būtų periodiškai daromos pertraukos arba būtų keičiama veikla, sumažinant darbo prie displėjaus ekrano krūvį.

8 straipsnis

Darbuotojų konsultavimas ir dalyvavimas

Darbuotojų ir (arba) jų atstovų konsultavimas ir jų dalyvavimas sprendžiant šioje direktyvoje, įskaitant jos priedą, nurodytus klausimus vyksta laikantis Direktyvos 89/391/EEB 11 straipsnio nuostatų.

9 straipsnis

Darbuotojų akių ir regos apsauga

1. Darbuotojai turi teisę pasitikrinti akis ir regą pas reikalingos kvalifikacijos specialistą:

— prieš pradėdami dirbti su displėjaus ekrano įrenginiais,

— reguliariai po to ir

— jeigu jie turi regėjimo sutrikimų, kurie galėjo atsirasti dėl darbo su displėjaus ekrano įrenginiais.

2. Darbuotojai turi teisę pasitikrinti pas oftalmologą, jeigu tai būtina dėl 1 dalyje nurodyto patikrinimo rezultatų.

3. Jeigu dėl 1 arba 2 dalyje nurodyto patikrinimo rezultatų nustatoma, kad to reikia ir jeigu negali būti naudojami įprastiniai koreguojantys prietaisai, darbuotojai turi būti aprūpinami specialiais koreguojančiais prietaisais, tinkančiais jų konkrečiam darbui.

4. Visos šiame straipsnyje numatytos priemonės turi būti įgyvendinamos ne darbuotojų sąskaita.

5. Darbuotojų akių ir regos apsauga gali būti teikiama kaip valstybės sveikatos apsaugos sistemos dalis.

III SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

10 straipsnis

Priedo pakeitimai

Priedo techninio pobūdžio pakeitimai, atsižvelgiant į techninę pažangą, tarptautinių taisyklių ir specifikacijų bei žinių apie displėjaus ekrano įrenginius plėtrą, priimami laikantis Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnyje nustatytos tvarkos.

11 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioje iki 1992 m. gruodžio 31 d. įgyvendina šią direktyvą.

Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų ar priimamų nacionalinių teisės aktų tekstus.

3. Valstybės narės kas ketveri metai informuoja Komisiją apie šios direktyvos nuostatų praktinį įgyvendinimą, nurodydamos darbdavių ir darbuotojų požiūrius.

Komisija informuoja Europos Parlamentą, Tarybą, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą bei Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamąjį komitetą.

4. Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą, atsižvelgdama į 1, 2 ir 3 dalių nuostatas.

12 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1990 m. gegužės 29 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

B. AHERN

Priedas

BŪTINIAUSI REIKALAVIMAI

(4 ir 5 straipsniai)

Įvadinė pastaba

Šiame priede nustatyti reikalavimai taikomi tam, kad būtų pasiekti šios direktyvos tikslai, ir tokiu mastu, kad, pirma, atitinkamos priemonės būtų darbo vietoje, ir, antra, kad tam tikri reikalavimai ir ypatybės netrukdytų atlikti užduotį.

1. ĮRENGINIAI

a) **Bendra pastaba**

Šių įrenginių naudojimas neturi būti darbuotojams pavojingas.

b) **Displėjaus ekranas**

enklai ekrane turi būti ryškūs ir aiškios formos, reikiamo dydžio ir su atitinkamais tarpais tarp ženklų ir eilučių.

Vaizdas ekrane turėtų būti stabilus, nemirgėti ir būti be kitokių trukdžių.

Prie displėjaus ekrano dirbantis asmuo turi turėti galimybę lengvai reguliuoti ryškumą ir (arba) kontrastingumą tarp ženklų ir fono bei lengvai visa tai pritaikyti aplinkos sąlygoms.

Ekraną turi būti lengva pasukti ir pakreipti, jis turi tikti jį naudojančio asmens reikmėms.

Turi būti galima naudoti atskirą ekrano pagrindą arba stumdomą stalą.

Ekranas turi būti be varginančių vartotoją blyksnių ir atspindžių.

c) **Klaviatūra**

Klaviatūra turi būti kilnojama ir atskirta nuo ekrano taip, kad darbuotojas galėtų rasti patogią darbo padėtį, nevargindamas rankų ar plaštakų.

Prieš klaviatūrą turi pakakti vietos vartotojo rankoms ir plaštakoms atremti.

Kad būtų išvengta atspindžio, klaviatūros paviršius turi būti matinis.

Klaviatūros išdėstymas ir klavišų charakteristika turi palengvinti klaviatūros naudojimą.

enklai ant klavišų turi atitinkamai kontrastuoti ir būti įskaitomi, esant numatytai darbo padėčiai.

d) **Darbo stalas ar darbo vietos paviršius**

Darbo stalas ar darbo vietos paviršius turi būti pakankamai didelis, mažai atspindintis, leidžiantis patogiai išdėstyti ekraną, klaviatūrą, dokumentus ir susijusius įrenginius.

Dokumentų laikiklis turi būti stabilus, reguliuojamas ir pakreipiamas į tokią padėtį, kad sumažėtų būtinybė nepatogiai judinti galvą ir akis.

Darbuotojams turi būti skirta pakankamai vietos rasti patogią padėtį.

e) **Darbo kėdė**

Darbo kėdė turi būti stabili, nevaržyti vartotojo judesių bei leisti jam pasirinkti patogią padėtį.

Kėdės aukštis turi būti reguliuojamas.

Kėdės atrama turi būti reguliuojama aukščio ir pokrypio atžvilgiu.

Jeigu vartotojas pageidauja, turi būti įrengiama atrama kojoms.

2. APLINKA

a) **Darbo aplinkos reikalavimai**

Darbo vieta turi būti tokių matmenų ir taip įrengta, kad vartotojui pakaktų vietos padėčiai ir judesiams keisti.

b) **Apšvietimas**

Patalpos apšvietimas ir (arba) vietos apšvietimas (darbo lempos), atsižvelgus į darbo pobūdį ir vartotojo regėjimo ypatumus, turi užtikrinti pakankamą apšvietimą ir kontrastą tarp ekrano ir fono.

Derinant darbo vietą ir jos išdėstymą prie dirbtinės šviesos šaltinio bei atsižvelgiant į jo technines sąlygas, būtina vengti atspindžių ir akinančio spindėjimo ekrane ar kituose įrenginiuose.

c) **Atspindžiai ir akinantis spindėjimas**

Darbo vietos turi būti taip suprojektuotos, kad šviesos šaltiniai, tokie kaip langai ir kitos angos, permatomos ar pusiau peršviečiamos sienos, ryškiai nudažytos lempos ar sienos nespindėtų ir kad patys neatsispindėtų ekrane.

Languose turėtų būti įrengta tinkama reguliuojamo uždengimo sistema, kad sumažintų dienos šviesos, patenkančios į darbo vietą, srautą.

d) **Triukšmas**

Įrengiant darbo vietą, atsižvelgiama į darbo vietos įrenginių keliamą triukšmą, visų pirma stengiantis, kad jis neblaškytų dėmesio ir netrukdytų kalbėtis.

e) **Šiluma**

Darbo vietos įrenginiai neturi skleisti pernelyg daug šilumos, galinčios varginti darbuotojus.

f) **Radiacija**

Visa radiacija, išskyrus sklindančią iš elektromagnetinio spektro matomos dalies, turi būti sumažinta iki darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos požiūriu nekenksmingų dydžių.

g) **Drėgmė**

Nustatomas ir palaikomas atitinkamas drėgmės lygis.

3. VARTOTOJO IR KOMPIUTERIO SĄSAJA

Projektuojant, parenkant, pradedant eksploatuoti ir modifikuojant programinę įrangą bei rengiant užduotis displėjaus ekrano įrenginiais, darbdavys atsižvelgia į šiuos principus:

a) programinė įranga turi būti tinkama šią užduotį spręsti;

b) programinę įrangą turi būti lengva naudoti, o prireikus pritaikyti vartotojo žinių ar patirties lygiui; be darbuotojų žinios negali būti naudojami jokie kiekybės ar kokybės kontrolės įrenginiai;

c) sistemos turi užtikrinti darbuotojams grįžtamąją informaciją apie jų darbą;

d) sistemose informacija turi būti pateikiama vartotojui priimtinos formos ir priimtinu greičiu;

e) turi būti taikomi programinės įrangos ergonomikos principai, ypač kai duomenis apdoroja žmogus.